

A társadalmi jól-lét regionális különbségei

Dr. Schuchmann Júlia, PhD

MRTT XV. Vándorgyűlése

Mosonmagyaróvár

2017. október 19-20.

Előadás tárgya és céljai

- A társadalmi jól lét különbségeinek bemutatása a magyar százezer főnél népesebb 9 nagyvárostérségekben és az ún. halmozottan hátrányos kistérségekben
- Az előadás céljai:
 - megvizsgálja a társadalmi fejlettség és a jól-létben jellemzőit a nagyvárostérségek és a halmozottan hátrányos kistérségekben;
 - összevesse az életszínvonal különbségeit a két vizsgált térség között.

Módszerek

„Társadalmi konfliktusok- Társadalmi jól-lét és biztonság
Versenyképesség és társadalmi fejlődés” TÁMOP

Konzorciumvezető: Kodolányi János Főiskola

Kutatásvezető: Prof. Dr. Szirmai Viktória

- **5000 fős minta a kilenc magyar nagyvárostérség lakosságának a körében**

„Jól-lét deficitek és társadalmi konfliktusok hátrányos helyzetű
vidéki térségekben” c. alprojekt

Kutatásvezető: Dr. Tímár Judit

-1600 fős minta, kistérségenként 400 fő lekérdezése

4 db LHH-s kistérség: sarkadi, sásdi, sárbogárdi, féhérgyarmati

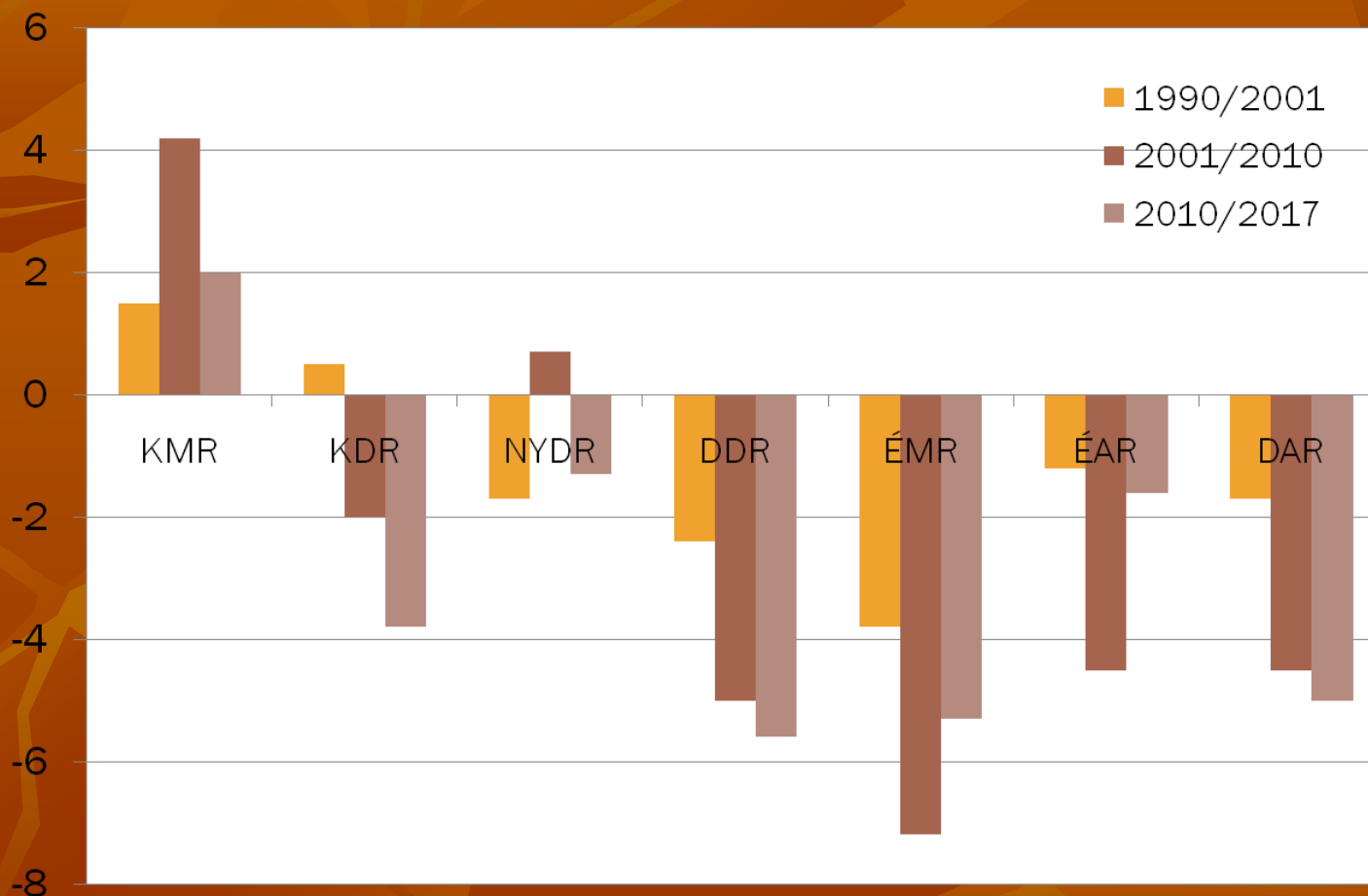
Növekvő regionális fejlettségbeli különbségek

- 1990 után a globális gazdasági hatások következtében felgyorsult a regionális egyenlőtlenségek, növekedtek az életszínvonalbeli különbségek (Enyedi 1998, Enyedi 2000);
- Az ország több részre szakadása, polarizált fejlődése felgyorsulni látszik (Főváros és agglomerációja, Budapest-Bécs tengely, nyugati határmente, idegenforgalmi övezetek, válságtérségek, külső, belső perifériák depressziós térségek (Nemes-Nagy, 1998);
- Eurostat legfrissebb elemzése szerint Magyarországon a lakosság 26,3%-át fenyegeti szegénység és a társadalmi kirekesztettség
- Nagyvárosok, nagyvárosi térségekben a foglalkoztatottak aránya a 20-64 éves korosztályban 71,8%, az elővárosi térségekben 65,8%, a rurális vidéki térségekben pedig 65%
- A szegénységi kockázata a városlakók esetében 24% szemben a vidéki térségekkel, ahol ez az arány 37,8% (eurostat) szemben az eu-s átlag 27,1%

■ ***Mit mutat a statisztika?***

Népességszám változás a magyar régiókban 1990-2017 közötti évtizedekben (%)

Forrás: KSH, Teir

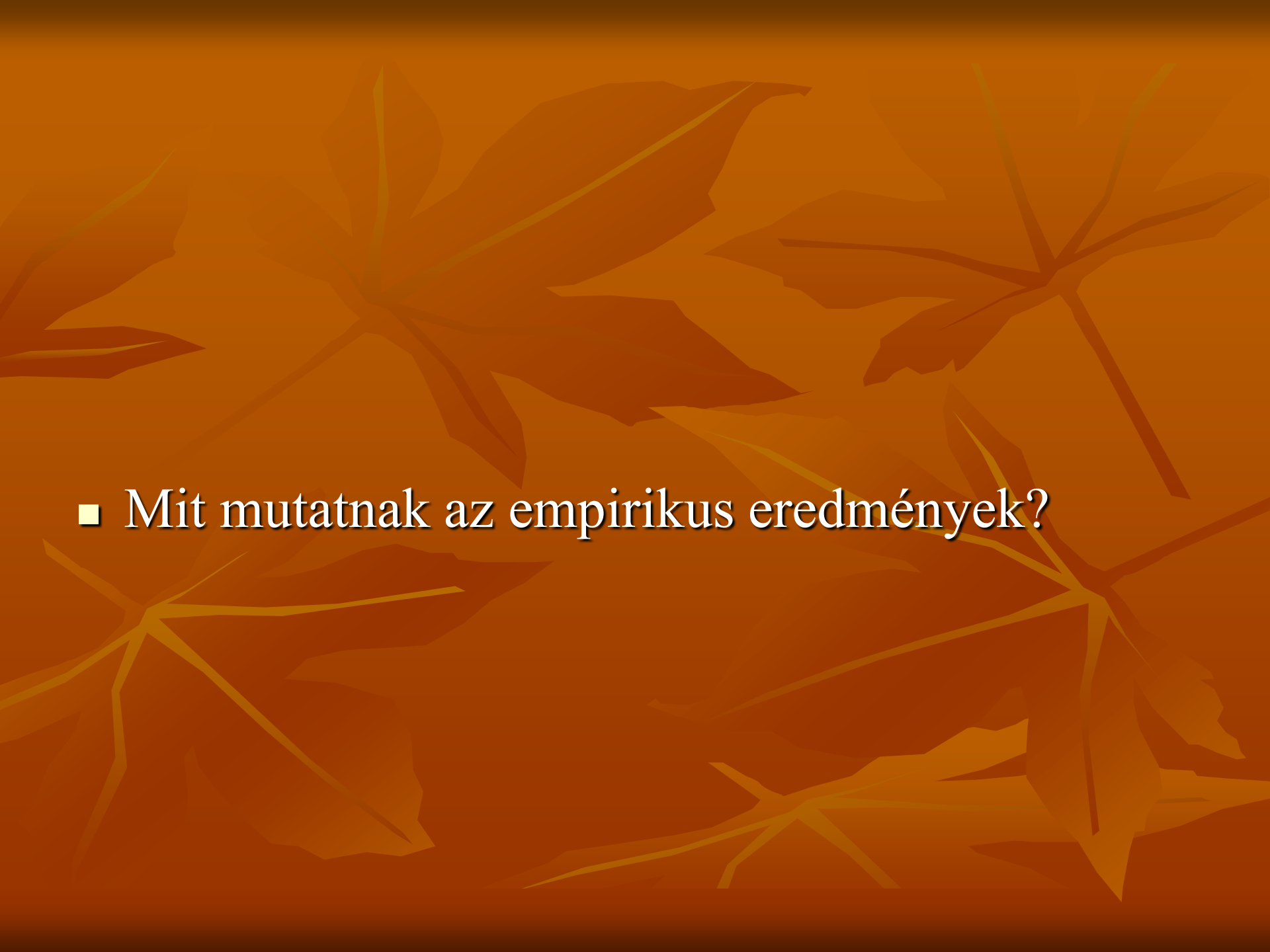
Népességszám alakulása településtípusok szerint

	2001	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Budapest	1 759 209	1 727 495	1 735 711	1 744 665	1 757 618	1 759 407	1 752 704
Többi város	5 387 779	5 251 223	5 230 405	5 208 622	5 188 214	5 170 433	5 150 003
Község	3 053 310	2 953 207	2 942 682	2 924 078	2 909 739	2 900 645	2 894 854
Összesen	10 200 298	9 931 925	9 908 798	9 877 365	9 855 571	9 830 485	9 797 561

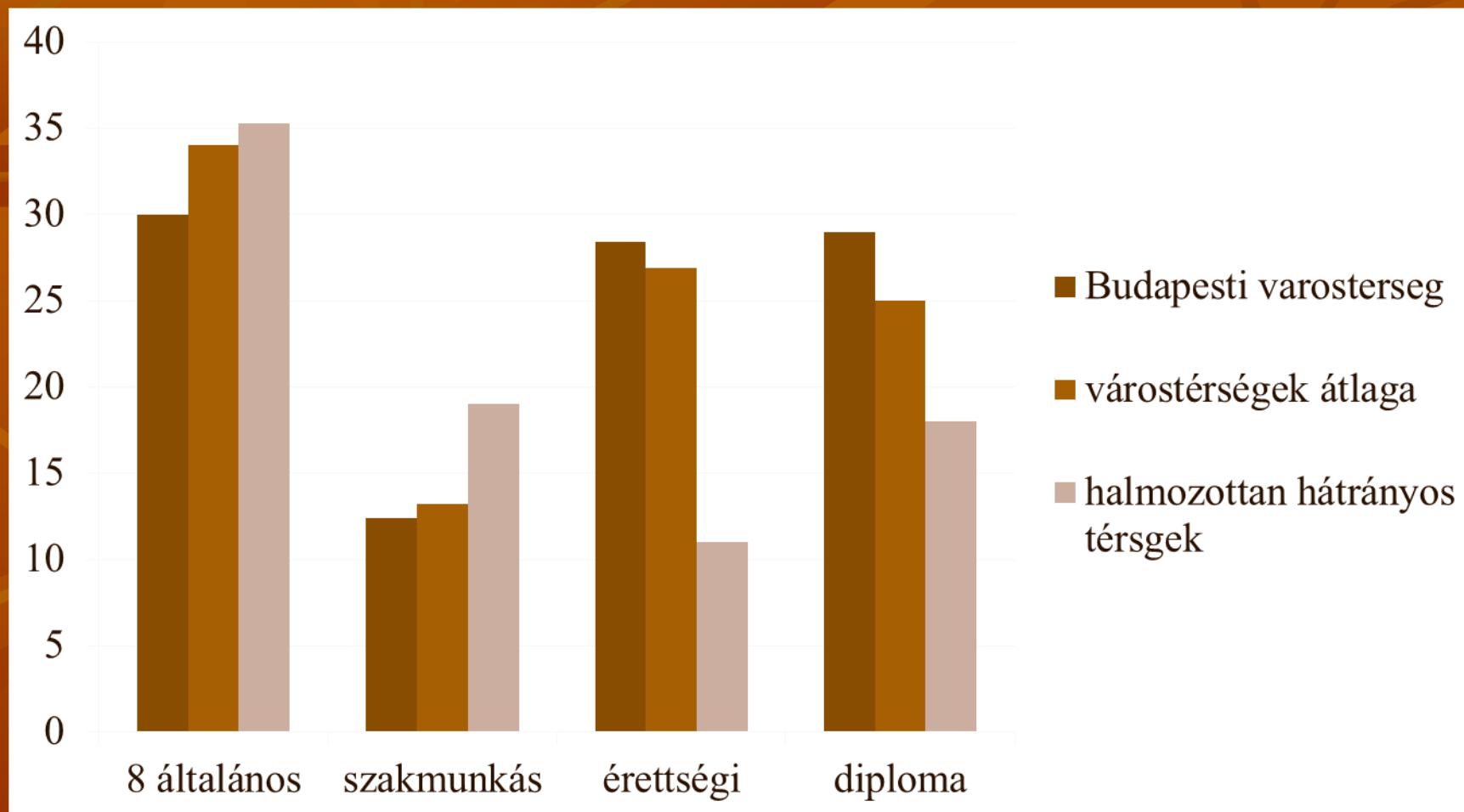
Forrás: KSH adatok

Vándorlási különbözet alakulása 2005, 2008, 2012, 2015-ben

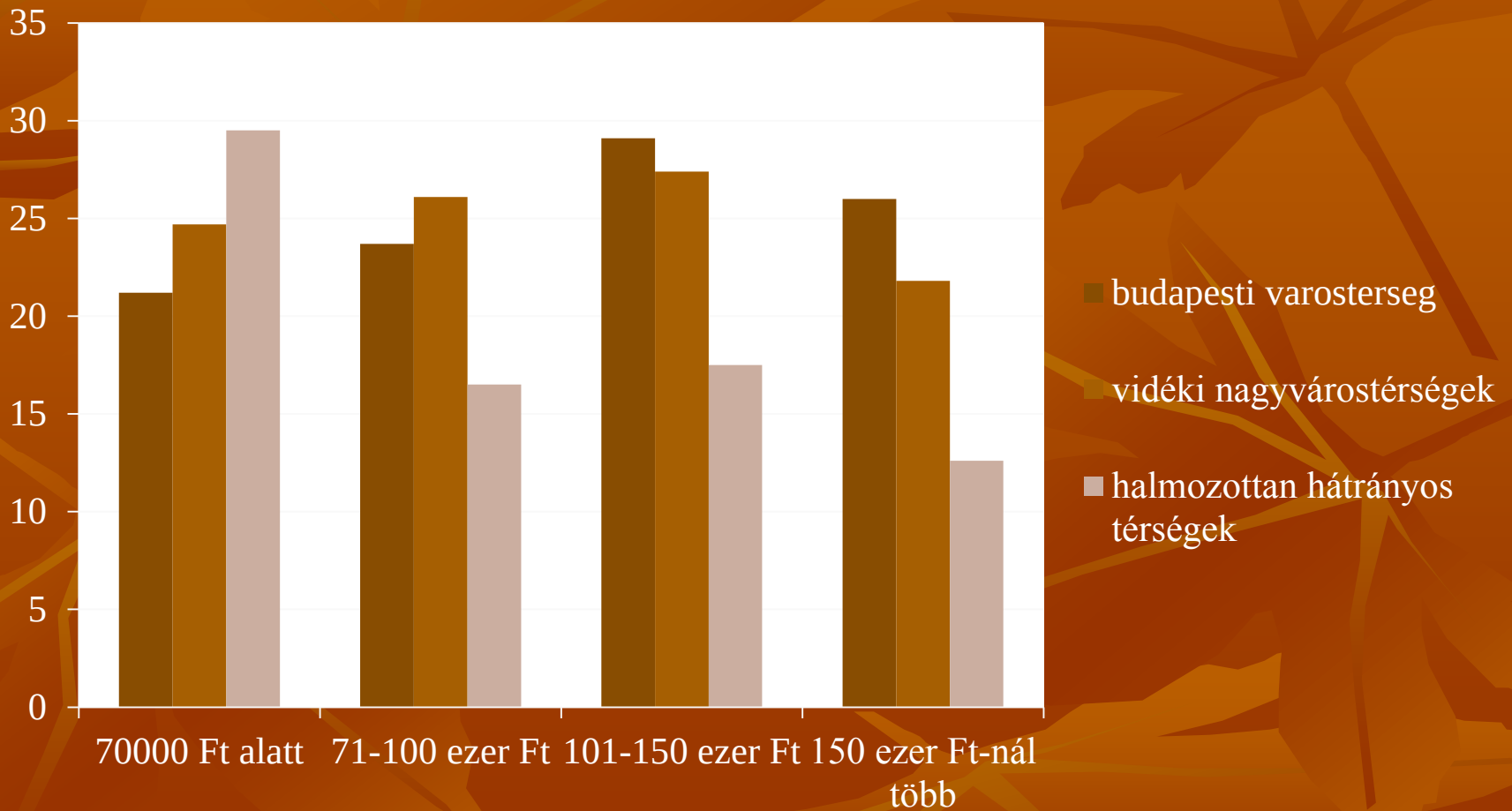
	2004	2008	2012	2015
nagyvárostérségek összesen	-6082	-2141	4070	1996
vidéki nagyvárosok összesen	-3672	-936	1145	1710
<i>vidéki fejlett városkörnyék</i>	1227	785	389	297
<i>vidéki fejletlen városkörnyék</i>	252	255	-38	-11
Budapest	-10685	-2782	2154	2409
fejlett budapesti városkörnyék	149	323	366	-31
fejletlen budapesti városkörnyék	214	214	54	255
Halmozottan hátrányos helyzetű térségek	-676	-1457	-227	-891

-
- Mit mutatnak az empirikus eredmények?

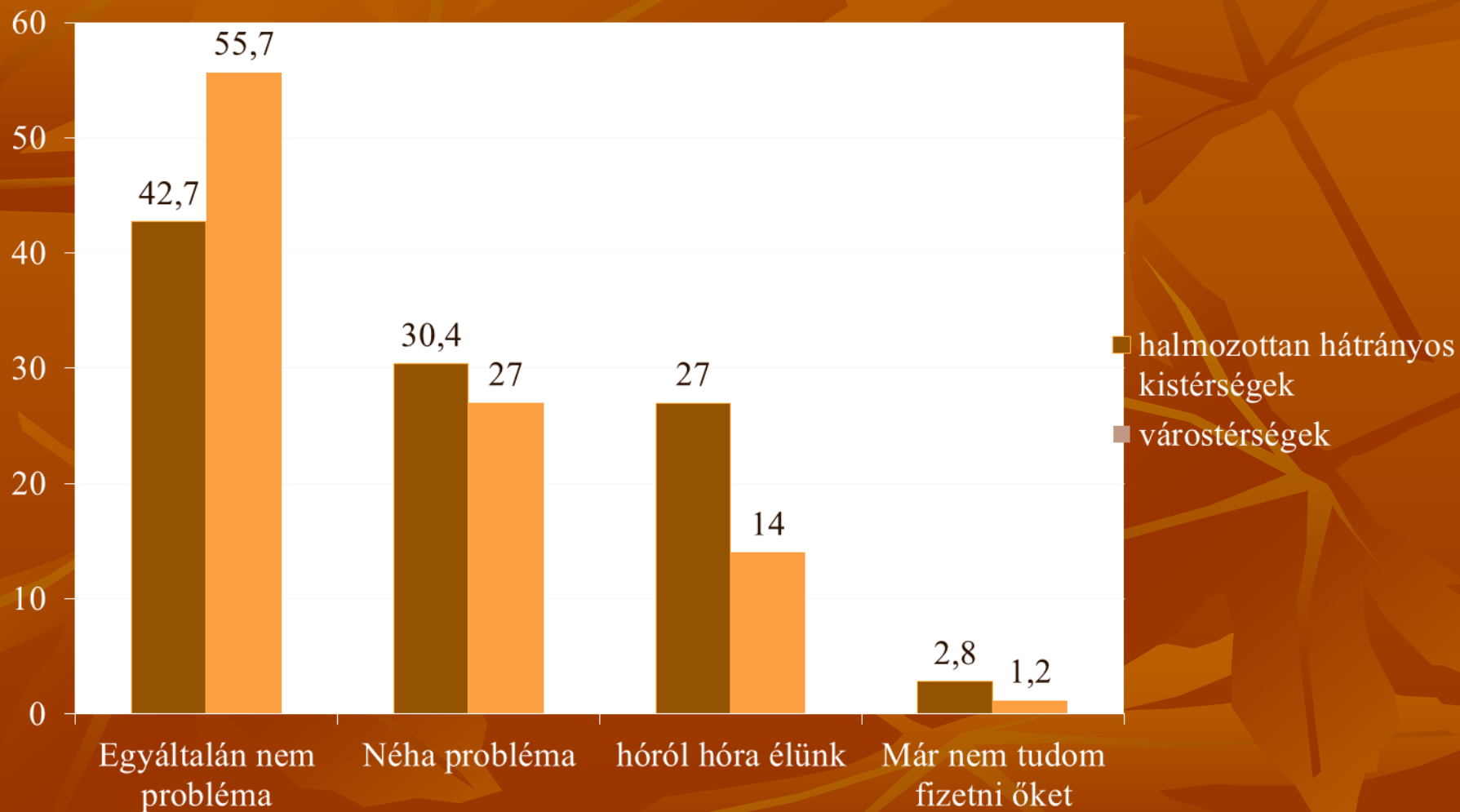
Iskolai végzettség

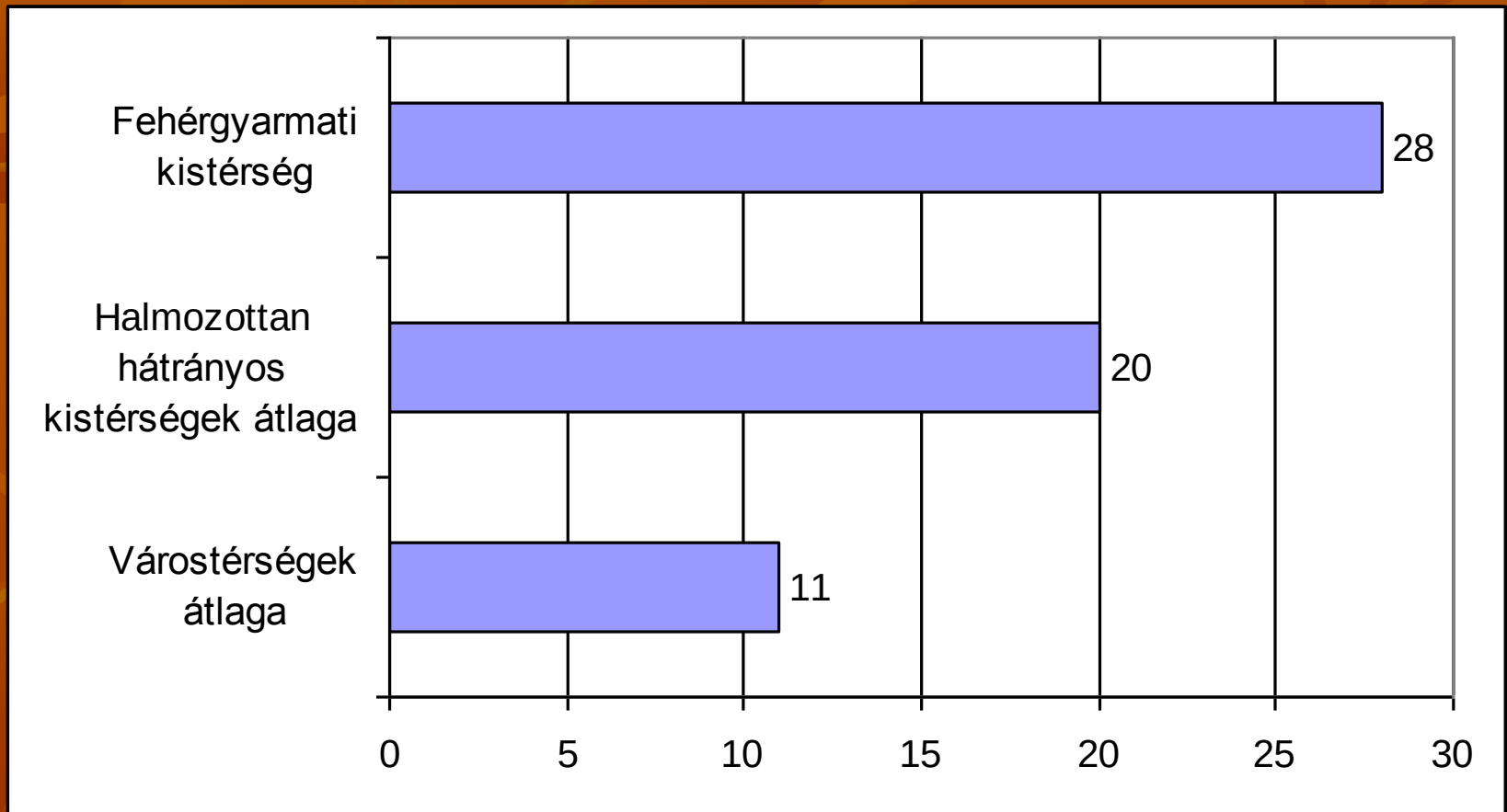
Jövedelmi helyzet

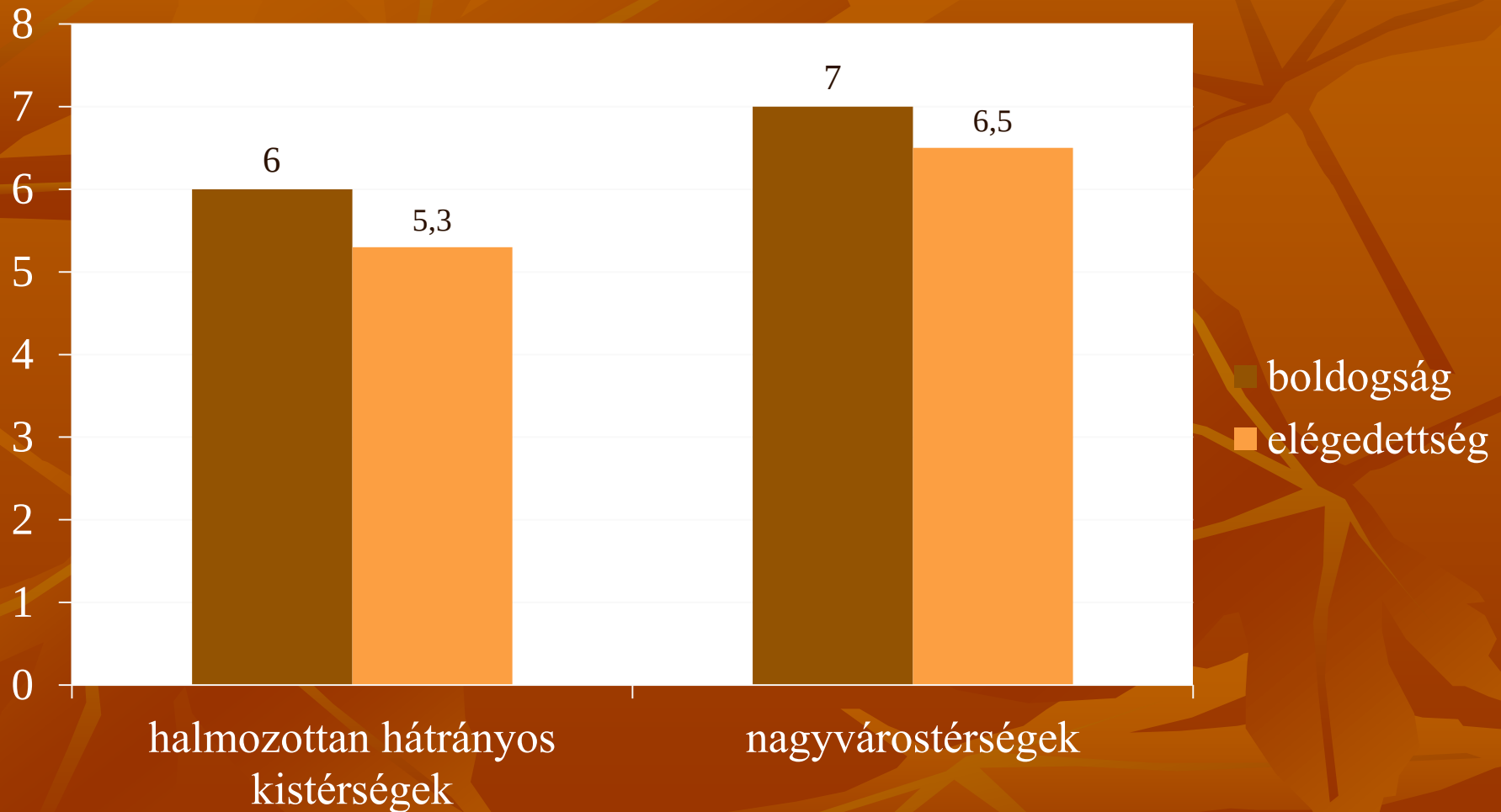
Gondot okoz-e Önöknek a havi számlák befizetése? (%)

Ön mennyire fél attól, hogy munkanélküli lesz? A „nagyon fél” válaszok aránya (%)

Ön mennyire érzi magát boldognak, mennyire elégedett az életével? (0-10; 0=nagyon boldogtalan 10=nagyon boldog)

Forrás: TÁMOP kérdőíves felmérés adatai alapján, 2014

Összegzés

- A népesség (és a globális hatások miatt a gazdaság) erőteljes nagyvárostérségi koncentrációja felgyorsult, miközben a vidéki térségek, falvak folyamatosan veszítettek népességükből, különösen igaz ez a halmozottan hátrányos térségekre;
- Felgyorsult a vidéki térségekből a fővárosi metropolisztérség irányába történő vándorlás
- Jelentősek a társadalmi fejlettség különbségei, a várostérségekben és különösen a Budapesti várostérség és a hátrányos helyzetű kistérségek között erőteljesen nagyvárosi és fővárosi koncentrációt mutatnak a képzettebb és diplomás rétegek;
- A periférkus helyzetű kistérségek leszakadása az életszínvonal és a szubjektív jó-lét dimenzióban (mint az elégedettség, félelem a jövőtől) is jelen vannak;

■ Köszönöm a figyelmet!